№ 680 კვირა, 15 ნოემბერი. 1896—1898 კვირა, 15 ნოემბერი № 680

სტამბა და რედაქცია
ტფილისი, სასახლის ქ.,
სათ.-აზნაურო ქარვასლა.
ხელის-მომწერნი გაზეთის დასაკვე-
თად მიჰმართავენ რედაქციას დილის
10—3 საათამდე და საღამოს 6—7
და „წ. კ. საზ.“ წიგნის-მაღაზიას.
ხელ-მოუწერავ წერილებს რე-
დაქცია არ ბეჭდავს.
პირის-პირ მოლაპარაკება რედაქ-
ტორთან შეიძლება ყოველდღე.
ტელეფონი № 363

ცნობის ფურცელი

ყოველ-დღიური გამოცემა

გაზეთის ფასი
ერთის წლით 6 მან., ერთის
თვით 60 კაპ.
თითო ნომერი 3 კაპიკი
ფასი განცხადებისა
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ
ვერდზე 10 კაპ., მეოთხეზე—5 კ.
Типографія и Редакція
„Цнобисъ Пурцели“
Тифлисъ, Дворцовая ул. д.
Дворянства.
Телефонъ № 363

ქართული თეატრი
ხუთშაბათს, 19 ნოემბერს
ქართული დრამატიული საზოგადოების არტისტებისაგან
წარმოდგენილი იქნება
— პირველად განახლების შემდეგ —
ალერსთა ბადე
კომედ. 4 მოქმ. გადმოქართულებული პ. უმიკაშვილის მიერ
დასასრულ
დემონი
სცენა ლექსად თარგმანი მ. გურიელისა
მოთამაშენი: ქ.ქ. ჩერქეზიშვილისა, კარგარეთელი, აბაშიძისა, წერეთლისა, გარელი, აბდუშელი; ბ.ბ. აბაშიძე, მესხი, კანდელაკი, იმედაშვილი, კალაძე და სხვ.
დასაწყისი სწორედ 8 საათზე
რეჟისორნი ვ. აბაშიძე და კ. მესხი
ბილეთების ფასი დაკლებულია—ლოჟები ლიტერისა 9 მან., ბენუარისა 6 მან., პირდაპირი 4 მ. 50 კ., გვერდისა 3 მ. 50 კ. ამფითეატრი 50 კ. პარტერი: სკამი 1 რიგისა 3 მ.; 2 და 3 რიგისა 2 მ.; 4 და 5—1 მ. 50 კ.; 6, 7, 8 და 9—1 მ. 20 კ.; 10, 11 და 12—1 მ.; 13 და 14—80 კ.;—15 და 16—60 კ. გალერეა: პირდაპირი I რიგ. 40 კ., დანარჩენი 35 კ. გვერდისა I რიგ. 35 კ. დანარჩენი 25 კ.

კვირას, 15 გიორგობისთვეს, საღამოს 6 საათზე ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკის დარბაზში დანიშნულია
საგანგებო კრება
ქართველთა სესხ-მიმცემი ამხანაგობის
„შუამავლისა“
კრებამ უნდა აღმოირჩიოს: 1) თავმჯდომარე კანტროლისა თანხმად წარსული წლიური კრების დადგინებისა და 2) ფირმის წარმომადგენელი, რომელიც თავს ანებებს 1899 წლიდან.
გარდა ამისა კრებას წარედგინება განსახილველად ზოგიერთი შინაური საქმეებიც.
წევრთ ამხანაგობისას არ გაეგზავნებათ ცალკე მოწვევის ბარათები.

იბეჭდება და მალე გამოვა
შიო არაგვისპირელის
მოთხრობები

გამოვიდა და ისყიდება მეოთხე სურათებიანი გამოცემა ძმათა თავართქილაძეების წიგნის მაღაზიისა
„სახელმძღვანელო“
სამღვთო სჯულის სასწავლებლად საერო და სამრევლო სკოლების
მოწაფეთათვის
შედგ. მღვ. ნ. ჯუბანეიშვილის მიერ
ფასი ყდით 30 კაპ.
ცალკე თითო კაპეიკი გადიდება სვეტი-ცხოვლის ტაძრის შესაკეთებელ ფონდისათვის.
(20—4)

ჩვენი „კრებული“ მეორე წელიწადში გადადგა. ამ მეორე წლის პირველი ნომერი ენკენისთვეში უნდა გამოსულიყო, მაგრამ ჩვენის ჟურნალისვე სასიკეთოდ განზრახ შევაჩერეთ გამოცემა რამოდენიმე თვით და მხოლოდ იანვრიდან განვაგრძებთ გამოცემას და წელიწადიც მომავალი 1899 წ. იანვრიდან დაიწყება. დღემდი ჩვენ უფლება არა გვქონდა, რომ, გარდა ყოველგვარ ჩვენი ნაწერისა, სხვების რამე დაგვებეჭდა ჩვენს „კრებულში“, დღეს-კი ნება გვაქვს, რომ სხვებისაც ვბეჭდოთ ხოლმე და უკეთესმა ჩვენმა მწერლებთაგანმა კიდეც აღგვითქვეს დახმარება. ფასი იგივე დარჩება: გაგზავნით ფოსტით—7 მ., ადგილობრივ გაუგზავნელად—6 მ., ნახევარის წლით 4 მ., თვიურად და კერძო ნომერი—60 კ.
რედაქცია გადატანილ იქმნება დაბა ყვირილაში (ზესტაფონში) ღამბაშიძის სახლებში.
კერძო განცხადება ყოველ საგანზე მიიღება ჩვეულებრივზე იაფად და განცხადების ფულის გადახდაც შეიძლება ნაწილ-ნაწილ.
დასასრულ მადლობას ვუძღვნი მათ, ვინც წარსულ წელში გვეხმარებოდა და იმედია, რომ არც მომავალში მოგვაკლებენ თანაგრძნობას.
მომავალი წლის ხელის-მოწერა უკვე დაწყებულია. ადრესი გამომწერლებისათვის: დაბა ყვირილა, „კრებულის“ რედაქცია. М. Квирилы. Редакція «Кребули» და თბილისში წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებაში.
«კრებულის» რედაქტორი და გამომცემელი
(10—6) აკაკი

ახლად შემდგარი სუფსის მეეტლეთა ამხანაგობა
„კავშირი“
იწყებს თავის მოქმედებას პირველ ნოემბრიდან.
ეტლთა მიმოსვლა არის შედარებული მატარებლის მიმოსვლასთან. სუფსიდან გადის ომნიბუსი ქ. ფოთში დილის 10 საათზე, ბრუნდება 6 საათზე საღამოს.
ფასი დაწესებულია ერთი მანეთი
ამხანაგობის გამგე ბ. შ. კომასიძე
(15–4)

სამკურნალო და ამბულატორია
ს. ბ. თოფურიასი
ქუთაისში.
სამკურნალოში 50 საწოლია ავადმყოფთათვის. მიიღებიან ავადმყოფნი: შინაგანისა, ნერვების, საქირურგო, თვალისა და დედათა ავადმყოფობისანი,
გადამდებ სენით ავადმყოფნი არ მიიღებიან.
ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11 საათიდგან ნაშუადღევის 3 საათამდე· შინაგან და ნერვების ავადმყოფობას სწამლობს ს. ბ. თოფურია. საქირურგო ავადმყოფობას და სიფილისს ფ. კ. გერატი.
დედათა ავადმყოფობას მკურნალი ქალი მ. თ. კოგანი.
20 მაისიდამ—დედათა ავადმყოფობის და აკუშერობის D-r ф. ბაცევიჩი.
თვალების ავადმყოფობას—ი. კ. ვარშავსკი.
ამბულატორია ი არის კაბინეტია საქიმო და საბაქტეროლოგიო გამოკვლევისათვის, ელექტრონით წამლობისათვისა და საჟისთვის.
სამკურნალო ირექტორი ს. ბ. თოფურია.
Лѣчебница В. С. Топурія въ Кутаисѣ.

დოქტორი მედიცინისა და ქირურგი
ბენკლევსკი
ავადმყოფებს ღებულობს დილის 9—11 საათამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.
გრიბოედოვის ქუჩა, არშაკუნისეული სახლი № 30.
Докторъ медицины и хирургъ
БЕНКЛЕВСКІЙ
Грибоѣдовская № 30, д. бывш. Аршакуни. (ნ.)

ახალი ამბავი

* * * სამსახურის თავის დანებება. მთავარ-მართებლის საგანგებო მინდობილებათა მოხელე, მისი იმპერატორებითი უდიდებულესობის სასახლის ეგერმეისტერი დ. ზ. მელიქიშვილი როგორც ისმის, სამსახურს თავს ანებებს ავადმყოფობის გამო.

* * * სახალხო წარმოდგენა. დღეს 15 ნოემბერს, ავჭალის ქუჩაზე, აუდიტორის სახალხო სამკითხველოს შენობაში გამართული იქნება სახალხო ქართული წარმოდგენა. წარმოდგენილი იქნება მოლიერის კომედია: „ძუნწი“, დასაწყისი საღამოს 7 საათზე.

* * * პოლიცმეისტრის კანცელარია. ტფილისის პოლიცმეისტერმა აცნობა ქალაქის გამგეობას, ჩემი

კანცელარიისათვის უკვე მოვძებნე სახლი გრიბოედოვის ქუჩაზე, მაგრამ ეს სახლი წლიურად ჰღირს 1500 მან. და ვქირაობ 6 წლის ვადითაო. ქალაქის გამგეობას კი განზრახვა ჰქონდა 1300 მ. გადაედვა ხსენებულ კანცელარიის სახლის ქირად.

*** კავკასიის გზების საქმე.** კავკასიაში ახალ გზების გასაყვანად, პორტების გასაუმჯობესებლად, უკვე არსებულ გზების შესაკეთებლად და სხ. კავკასიის გზათა უწყების ოლქი თხოულობს მთავრობისაგან 6 მილიონს. განსაკუთრებული ყურადღება აქვს მიქცეული შავი ზღვის პირის გზების გაუმჯობესებას.

*** სამეურნეო იარაღების საწყობი.** კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების საბჭო, როგორც გავიგეთ, შუამდგომლობას იწყებს მიწად-მოქმედების სამინისტროს წინაშე იმის შესახებ, რომ აღმოუჩინოს მთავრობამ ხსენებულ საზოგადოებას ფულით დახმარება ტფილისში სამეურნეო იარაღების საწყობის გასამართავად, საიდანაც სოფლის მეურნეთ უნდა შეეძლოთ იარაღების შეძენა ქარხნის ფასებში.

*** სულით ავადმყოფთა თავშესაფარის კურთხევა** დანიშნულია დღეს ნაშუადღევის 1 საათზე.

*** საბალოსნო სკოლის საქმე.** როგორც ისმის, იმ საგანგებო კომისიას, რომელსაც მინდობილი ჰქონდა ტფილისის საბალოსნო სკოლაში მომხდარ არეულობის გამოძიება, განზრახვა აქვს დაითხოვოს სასწავლებლის ყველა მასწავლებლის ზედამხედველები და ის მოწაფენი, რომელთაც მონაწილეობა მიიღეს არეულობაში. კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების საბჭოში კომისიის განზრახვამ გამოიწვია აზრების უთანხმოება და საბჭოს ჯერ-ჯერობით ვერაფერი გადაუწყვეტია.

*** საქალებო საეპარქიო სასწავლებელი ფოთში.** საბჭომ დიდის სიხარულით მიიღო ყოვლად სამღვდელო ალექსანდრეს განზრახვა — დიდის მთავრის მიხეილ ნიკოლოზის ძის 50 წლის სახელმწიფო სამსახურის დღე რაიმე შესანიშ-საქმით აღნიშნოს.

— **საეპარქიო დედათა სასწავლებლის გახსნა.** ქალაქის ხელმოკლეობისა გამო საბჭომ მუქთად მიწა დაუთმო და სახლის აშენება აღუთქვა სასწავლებელს; სასწავლებლის უმთავრეს წყაროდ ყოვლად-სამღვდელოს საეპარქიო სანთლის ქარხანა ჰქონია მხედველობაში. ამ ქარხანას მისი მეუფება იმ ეზოში უპირებს გამართვას, სადაც თითონვე სცხოვრობს.

*** ს. აგარა.** (ქართლი) **მკვლელობა.** ცოტა ხანი არ არის რაც აზნაურს სვიმონ გვერწითელს თავის შვილებით და ორ ძმათ გიორგი და ნიკოლოზ ქურდავანიძეებს დავა აქვთ მამულზედ. ყოველს მოსავალზე ერთი უბედრობა ტრიალობს ს. აგარაში: გვერწითლის ჩაჩნები და ქურდავანიძის ოსები ერთმანეთს ესვრიან თოფს, მაგრამ საკვირველი კი ის არის, რომ არავინ იჭრებოდა ამათგანი, საიდგანაც სჩანს, რომ თავს აჩვენებდნენ თავთავიანთ ბატონებს ვითომც ერთგულები არიან, ამასთანავე ესრეთმა თავხედობამ გამოიწვიეს თვითონ ბატონებიც და ერთმანეთს ეტაკნენ, შარშან 31 ივლისს გიორგი და ნიკოლოზ ქურდავანიძეებს მოყამდა რამდენიმე ოსი რუმებით, უნდა დაესახლებინათ თავიანთ ადგილზედ. ერთი სვიმონ გვერწითლის შვილთაგანი რევაზი გადაუდგა წინ მეურმეებს და უთხრა, არ დადგათ ტყუილად სახლი, რადგან ადგილის დავა ჯერ არ გათავებულაო. ეს რომ გაიგონეს ქურდავანიძეებმა მოინდომეს რევაზის გალახვა, მაგრამ ეს უკანასკნელი გაექცათ. ეზოშივე დაიჭირეს მამა რევაზისა სვიმონი და შეუბრალებლად დაუწყეს ცემა; როდესაც რევაზმა დაინახა, რომ მამა მისი მოხუცი სვიმონი ქვეშ ამოუდვიათ და სცემენ—მოინდომა განთავისუფლება მამისა. გამოყრილ საბზელიდან რევოლვერი და დასცალა ხალხისკენ, ტყვიამ იმსხვერპლა გიორგი ქურდევანიძე. თუმცა გამომძიებელმა სასტიკათ დააპატიმრა რევაზი, მაგრამ ოლქის სასამართლომ დამნაშავეთ ვერ იცნო და გაანთავისუფლა.

ამის შემდეგ უფრო დიდი მტრობა ჩავარდა ქურდავანიძეებსა და გვერწითლებს შუა. ბევრი უსიამოვნოპა მოსდიოდათ.

წელს ზაფხულში ერთ ქურდავანიძის მოიჯარადრეს ფარსა თიბილაშვილს დაუწვეს თივები, რომლის დაწვასაც აბრალებდა რევაზ გვერწითელს. ამდენმა ერთმანეთთან მტრობამ იქამდინ იარა, რომ ეხლა თითონ რევაზ გვერწითელი ინაცვალა ტყვიამ: 11 ნოემბერს, მოიჯარადრეს ფარსა თიბილაშვილს, რომელიც თივების დაწვას აბრალებდა რევაზ გვერწითელს და რომელსაც ურმით მიქონდა ფიჩხი. ეს შეამჩნია რევაზ გვერწითელმა, რომელიც იდგა ფარსა თიბალაშვილის სიდედრის სახლის აივანზედ და დაუძახა: ,,ფარსა—ბიჭო, შენ სიდედრს ფიჩხი არ აქვს, მოუტანე და დაუცალე ურემი''. ფარსა თიბალაშვილმა პასუხის მაგივრად თოფი მოუშვირა, რევაზ გვერდწითელს ხუმრობა ეგონა, გავარდა თოფი და სალოდავს რევაზს შიგ მარჯვენა ძუძუში მოხვდა ტყვია, რომლის შემდეგ დაეცა და მეორე დღეს სული განუტევა. ამ რიგად გათავდა ეს უბედური დავა. განსვენებულმა გვერდწითელმა შარშან ძალ-მომრეობით იმსხვერპლა ქურდოვანიძე და წელს კი თვითონ შეიქმნა ძალმომრეობის მსხვერპლად.

ზეუბნელი

*** დიდი ლიახვის ხეობა.** აქაური ამბები. შემოდგომის ორი თვე გავისტუმრეთ, წლის მოსავალი ყოველივე შევალაგეთ, ხვნა თესვა მორჩა, წლის წირვები გადვიხადეთ, ეხლა ქორწინები დაიწყო და უყურეთ ჩვენს ქეიფს; გავმართავთ სმასა, მოვყვებით სიმღერებსა ახალსა თუ ძველსა და გავუმარჯვებთ საქართველოს. სიცივეები დაიწყო. ტყე და მინდორი გატიტვლდა და ცამაც მოიქურუშა სათოვლეთ. ახლა სხვა გვარი ამბები უნდა მოგახსენოთ მკითხველებო: ქემერტელ გლეხებს მინდიაშვილებს, რომლებმაც შარშან კეტებით გმირულად ყაჩაღები დახოცეს, წელს იმ ვაჟკაცობისათვის მთავრობის განკარგულებით ოთხი მენდალი გამოუვიდათ. მასთან ბერდანის თოფებიც, მხოლოდ ამ უკანასკნელებში ფასსა სთხოვენ.

ახლა „სალდათობის“ ამბავი მოიხსენეთ: ჯარში გასაყვანი ყმაწვილ კაცების და მათი მშობლების გულის ფანცქალი დადგა. ცხინვალის სამხედრო ნაწილიდგან გაიყვანეს ას ერთი კაცი. კარში გამოწვეულ ბიჭებმა ერთი დღის წინათ მოიყარეს თავი დაბა ცხინვალში. სხვა და სხვა სოფლებიდგან ჩამოსული ბიჭები ჯგუფ-ჯგუფად იყრიდნენ თავს დუქნების წინ, თავიანთ „პოპოშნიკების“ მხედველობის ქვეშ. მედუქნეები ღიმილით მიესალმებოდნენ ხოლმე ნაღვლიან ბიჭებს და ცბიერის ხელის ჩამორთმევით მოიკითხავდნენ ნაცნობს თუნდ უცნობს, თანაც შუშხუნა მაჭარს უქებდნენ; იქვე დუქნის კუთხეში მიმალული არღანჩიკი რომელიმე „ახალ პესნას“ დაუკრავდა და მითი გამოაფხიზლებდა დარდიან ბიჭებს. მალე პოპოშნიკი გადასთვლიდა სასალდათებს და ეტყოდა: „აბა, ბიჭებო, შევიდეთ ერთი პატარა შევნაყრდეთ, თორემ ხომ იცით უსმელ უჭმელი კაცი“. ამ სიტყვებით შეუძღვებოდა დუქანში ბიჭებსა პოპოშნიკი და მიჰმართავდა დახლიდარს:

— ერთი ოთახი არა გაქვს? ამ ერთ კვირეს შენი ტუმრები ვართ, უნდა კარგადაც გაგვიმასპინძლდე.

— გახლავს, ოთახი კი არა „ნომერია“, შენ გენაცვალოს ჩემი თავი. მასპინძელობაც ჩემ კისერზე იყოს, ოღონდ მიბრძანეთ რას მოისურვებთ და დანარჩენი შე[illegible]ცი, ჩემი თავი არ მოგიკვდეთ, ისეთი დრო არ გაგატარებინოთ რომ... რაღა... აი აქეთ მობრძანდით, ოთახში. ამ სიტყვებით შეუძღვა ერთ პატარა ოთახში, სადაც აქეთ-იქით ორი ქილობდაფენილი ტახტი იყო და ერთი დანჯღრეული სტოლი იდგა. მეტად სანატრელი რამ იყო ეს მისი „ნომერი“, პატარა, ერთად-ერთი ფანჯარა სანეხვეს გადასცქეროდა, ტახტებს ქვეშ ეყარა რაც შარშან წინ ამ დუქანში ნაგავი მოეგროვებინათ, წრეულ ხომ ცოცხი არ მოჰკარებია. ნახრავ ძვლებზედ და ჰურჰლის ნანტვრევებზედ კაცი ფეხებს იპრიდა. ქილობებს, მტვრისა და ტალახისაგან ქილობობა არ ეტყობოდა. სტოლი ხომ შეფერებითი იქნებოდა. ეს ოთახი დაიქირავეს მცირედ ფასსზედ, დღე და ღამე ორ აბაზად და გამოეწყვნენ ტახტებზედ. პოპოშნიკმა კვლავ პურის ჭამა გაუმეორა. ერთმა შინიდგან წამოღებული საგზალი ამოიღო გუდიდგან და „ტოლზე“ დაალაგა. დუქნის პატრონმა დანახვ[illegible]უმალ, ერთი ჩარექა ღვინო შემ[illegible] უგზავნა ბიჭის ხელით—„მასპინძელმა მოგართვა, კაი დროება გაატარეთო“.

— კაი დროება, შენმა მზემ, ნახევარიც მეტი მოგვივა... წაილუღლუღა პოპოშნიკმა. ბიჭები შენაყრდნენ, არღანჩიკიც შემოვიდა და „ერთი შაურისა დააკვრევინეს“. მერე გამოვიდნენ გარეთ, ზოგიერთი ბიჭები აქეთ იქით ეცნენ მწერლების და სხვა ნასწავლ ხალხის საკითხავად, [illegible] როგორ უშველონ თავსა, რომ ჯარში არ გაიდნენ.

— ოღონდ აქედამ გვიშველეთ რამე და რა ვიცი... საუკუნოთ შენი ყმა გავხდები... ემუდარებოდნენ მცოდნე ხალხს. მცოდნე პირიც ჰპირდებოდა: აი ერთი ექვსი თუმანი მომე და თუ გიშველე ხომ კარგი, თუ არა და ფულს უკან ვეღარ მიიღებ.

მოხდა ისე საქმე, რომ ამ ბიჭ[illegible] შეღავათი მიეცა კანონიერეს [illegible] ზეზის გამო, და არც კენჭი [illegible]გო, გახარებული ბიჭი გამოვა[illegible]რეთ. რა გაიგებს ამას „მცოდნე“, დაედევნება უკან და ღიმილ[illegible] ეტყვის: „აკი გითხარ, მე მოვახერხე მეთქი, გაუმეორებს კიდევ და დანარჩენ ოთხ თუმანსაც მოსთხოვს. აქ ლაპარაკი მოსდით, ბიჭი აღარ აძლევს და მათი ჩხუბი ხალხის ყაყანში ქრება. მთელი ერთი კვირა ოთხასამდე სასალდათე ბიჭები იმ შენობის წინ იყო შეყრილი, სადაც კენჭაობა იყო გამვლელ-გამომვლელს გზას არ აძლევდნენ; აღარავის ეპუებოდნენ, [illegible]საც აი-

ბუებდნენ, შენი მტერი, ის იყო, დასცემდნენ ყურინას და გულს გაუსიებდნენ. შესაბრალისები იყვნენ ურიები, შიშით ვერ გაივლიდნენ იმათ ახლო, ცხენზე მჯდომს ცხენიდან გადმოიღებდნენ და მისი დრიალი ცაში ადიოდა. ზოგი კი გულადათ უხვდებოდა ბრბოს, ერთი-ორიოდე მკლავს ისიც მოიქნევდა ხოლმე, მაგრამ რას გახდებოდა იმოდენა ხალხთან, საწყლები, ხიდზე ველარ გამოდიოდნენ შიშითა, ცხენებით ლიახვში გამოშხვეპავდნენ ხოლმე და ისე იპარებოდნენ საქმეზე. საჯარისკაცო [illegible]ასები მეტად ირთობდნენ გულს სიმღერით. დიდ ზალაში მოგროვილ ბიჭებს, თითო-თითოდ უძახდნენ. და ცნობებს ჰკრებდნენ, ზოგიერთები „მცოდნე“ კაცისაგან დაწერილს არზას მიართმევდნენ ხოლმე, მაგრამ უმალ უკან უბრუნებდნენ სიტყვებით; „არზა საჭირო არ არის, ვისაც რა გაქვთ სათქმელი, აქავ თქვითო. ჩვენ ყველას მოვისმენთ, რათა ჰკარგავთ არზის დაწერისთვის ფულებსაო.

— აი გადღეგრძელა ღმერთმა, [illegible]ჭუჭყო კაცი ყოფილა ეს [illegible]ისუსტვიაი“ და ჩვენ კი სხვაფრივ გვაგონებდნენ, თავის ქნევით ტუტუნებდნენ.

დასასრულ სალდათები დააფიცეს ფიცის შემდეგ ცხინვალის ბლაღოჩინმა მამა კაპანაძ[illegible] [illegible]იტყვა წარმოსთქვა სალდათ[illegible]ის წინ თუ რას ნიშნავს სალდათობა და რა მოვალეობა აწევთ. ა[illegible]სნა: რომ გამოხვალ ნასწავლებ[illegible], და თქვენი დარჩენილ შინ ძმების ქცევა გაგიკვირდებათ, რომელიც საყურადღებო სიტყვებით დააბოლოვა: ბევრმა თქვენგანმა, შვილებო, პირჯვრის წერა ვერ მოახერხეს როდესაც სახარებას ემთხვეოდით, იქ კი, შეგასწავლიან პირჯვრის წერასო, ასე დააბოლოვა მამა ბლაღოჩინმა.

სამაჩაბლოელი

რედაქციისაგან

დ. ზუგდიდი. «ელვა-ქუხილს». [illegible]ეშინია, თქვენი პასუხი ბ-ნ კუხელის [illegible]რადღებოდ ცილის წამება არ გამო[illegible]ავს და ამის გამო თქვენს წერილს ვერ [illegible]ებდავთ.

თეატრის მატიანე

ქართული წარმოდგენა

«სიულივან», კომედია 3 მოქმედებად, თხზულება მელვილისა, თარგმნილი დ. მესხის-მიერ. სცენები «მიროვოი სუდიასთან» ერთ მოქმედებიანი პიესა, თხზ. დ. კეზელისა.

თეატრი სარკეა ცხოვრებისა.— აი ჩვენი დევიზი, აი ადლი, რომლითაც გავზომავთ და დავაფასებთ [illegible] პიესებსაც, რომლებსაც ჩვენს სცენაზედ წარმოადგენენ და ჩვენი არტისტების შნოსაც იმავე ცხოვრების დასურათებაში.

ვგონებ, აწინდელნი მმართველნიც ქართულის თეატრისა არ უარ ჰყოფენ ხსენებულ დევიზს, ხოლო მათის განათლებულის აზრით, „ქართული თეატრი“ სარკე უნდა იყოს უცხოელების ცხოვრების... ამას გვაფიქრებინებინებს ჩვენ ის მუყაითობა, რომელსაც იჩენენ იგინი, რათა „ქართულ“ სცენაზედ „ქართული“ პიესა არ იყოს წარმოდგენილი.

ხომ მოსაწყენია ქართული ჟურნალი, რომელიც სულ ერთავად ნათარგმნს წერილებს ჰბეჭდავს. აგრეთვე მოსაწყენია ქართული თეატრი, რომელიც სულ ნათარგმნ პიესებს არდგენს. იტყვით ეს ანაბანააო, ეს ვინ არ იცისო, მაგრამ რა ვქნათ, ჩემო ბრძენო მკითხველო; რომ ანაბანის გამეორებაც ხშირად სასარგებლოა ცხოვრებაში. აიღეთ თუ გინდათ პიესა „სიულივან“. იგი გვიხატავს ინგლისის ცხოვრებას, ინგლისის მილიონერებს. პიესა არ არის აზრსა და მნიშვნელობას მოკლებული. მაგრამ... უნდა გენახათ ჩვენს სცენაზედ იმ დღეს „ქართველი“ ინგლისელები, ქართველი „მილიონერები“, ინდოეთის კამპანიის დირექტორები!! ანუ ქართველი „მისები“ და „მისტრისები“...

დ. კეზელის ერთ-მოქმედებიანი პიესა? მის ცქერაზედ გაგვახსენდა: „აჭია-ბაჭია“ და სხვა. ერთი რამაც ფრიად საკვირველი. დ. კეზელს, ამ დაუძინებელს მტერს ჯოველისავე იმისა, რასაც კი ი. ჭავჭავაძის სახელი ადევს, აი ამ დავით კეზელს დაუწერია პიესა, რომელიც „ლამის“ სიტყვა-სიტყვით არის გადაწერილი ი. ჭავჭავაძის „სცენებიდგან მიროვოი პოსრედნიკთან“ დ. კეზელის თხზულებად ის და რჩება, რომ „მიროვოი პოსრედნიკი“ უქცევია „მიროვოი სუდიათ“.

ენა ორივე პიესისა, მეტადრე პირველისა, ძალიან სუსტობდა. წარსულს სპეკტაკლზედ ორი-სამი ახალი არტისტი ვნახეთ და წარმოიდგინეთ... ესენი არაფრით ჩამოუვარდებიან ჩვენს მეორე ხარისხოვან „მუდმივ“ არტისტებს, რომლებსაც 4 და 5 თუმნები გააქვთ თეატრის კასსიდან.

უნდა კომიტეტმა ამ მხრივ განაგრძოს მუყაითობა. მოიწვიოს მრავალნი სცენის-მოყვარენი და მათში აღმოჩნდება ნიჭიც.

მხოლოდ ერთი რამ საჭიროა: მოიწვიეთ სცენის-მოყვარენი იმ პირთაგან, რომელთაც „პური ჩვენი არსობისა“ უკვე აქვთ.

მეგახლავარ.

*
* *

რაც შეეხება არტისტების თამაშობას, სიამოვნებით უნდა აღვნიშნოთ, რომ პიესა კარგად იყო მომზადებული და ყველანი ცდილიყვნენ თავიანთი როლები ძალღონის და-გვარად შეესრულებინათ.

კ. მესხი პიესის მთავარ როლში საუცხოვო იყო, განსაკუთრებით მეორე მოქმედებაში.

ვ. აბაშიძემ უბრალო როლი პიკოკისა მთელ ტიპად დაახასიათა.

ალ. კარგარეთელმა სოვდაგრის ქალის როლში ბევრი სიცხოველე და სიკეკლუცე გამოიჩინა.

გ. კანდელაკი ჩვეულებრივ გონივრულად თამაშობდა თავისს როლსა.

კ. შათირიშვილი ლელის საქმროს როლს მკვირცხლად თამაშობდა.

ახალ მოთამაშეთა შორის ბ-ნმა იმედაშვილმა მიიქცია საზოგადოების ყურადღება.

ჰ.

სამეცნიერო ცნობა

იდუმალი ძალა. ამ თორმეტის წლის წინად, 1886 წელს, გაზაფხულზე, როდესაც ბ-ნი ფელდმანი კოვნაში იმყოფებოდა, მას მიმართა იქაურმა ადგილობრივმა მცხოვრებელმა ქ-ნმა ლ., რომ მისი ავადმყოფი ქალისთვის დახმარება აღმოეჩინა. ქალი მისი ფან. ლ. შეპყრობილი იყო ისტერიკისაგან, რომლის გავლენით საშინლად გამოსტეხდნენ მარცხენა ხელი და ორივე ფეხი. ავადმყოფი დიდხანს იყო ლოგინად ჩავარდნილი და აღარც სიარული შეეძლო. ტეხვა და ტკივილები ჰქონდა საშინელი. არც ერთმა მკურნალებისაგან დანიშნულმა წამალმა არავითარი ზედ-გავლენა არ იქონია და სნეულება ისევ თავის ძალაში დარჩა. ნახვის უმალვე ბ. ფელდმანმა ავადმყოფი ქალი დააძინა, შემდეგ იდუმალის შთაგონებით ჩაუსახელა: დაეკარგოს ქალს ფეხებისა და ხელების ტკივილები, გაეხსნას მადა და იწყოს სიარული. იდუმალი შთაგონება მაშინვე ასრულდა— ქალი ფეხზე ადგა, ტკივილები გაუქრა და სიარული დაიწყო.

1889 წელს, ესე იგი, ამ ცხრა წლის წინად, ბ. ფელდმანს თავისი პაციენტი ქალი შეხვდა, რომელიც სრულიად განკურნებულიყო. მას შემდეგ პეტერბურგში ძალიან ხშირად წერილები მისდიოდა მისგან მორჩენილი ქალის დისაგან, რომელიც აუწყებდა, რომ მისი და სრულიად გამოსაღებულია და დღემდის იდუმალი შთაგონება მასზე მოქმედობსო. მხოლოდ მაისში, იმავე წელს, ბ. ფელდმანთან მივიდა იგივე ქ. ფ. დაღონებული და გამოუცხადა, რომ ჩემს დას ტკივილები ისევ აშლია და კოვნაში წასასვლელად მიწვევენო. რადგანაც ამ ჟამად ბ. ფელდმანს გარემოება ნებას არ აძლევდა ავადმყოფ ქალთან წასულიყო, წერილით იდუმალ შთაგონებითი საშუალებას მიჰმართა, რომელიც მრავალჯერ ნაცადი ჰქონდა და ყოველთვის სნეულის განკურნვით ბოლოვდებოდა. აიღო თვისი ფოტოგრაფიული სურათი და შემდეგი იდუმალი შთაგონება წააწერა: რამწამს ეს სურათი მიიღოს ავადმყოფმა, მაშინვე ნახევარი საათი ღრმად დაიძინოს, შემდეგ გაიღვიძოს, სრულიად გამოსაღებულმა და სასიამოვნო გუნებაზე. მართლაც ისე მოხდა. გაკვირვებულმა და გახარებულმა მშობლებმა მაშინვე აცნობეს ბ. ფელდმანს, რომ ყოველისფერი აღსრულდა ისე, როგორც იდუმალს შთაგონებაში იყო ნათქვამი: რამწამს სურათი მიიღო, მაშინვე ღრმად დაეძინა, გადაბრუნდა მტკივანს მარცხენა გვერდზე, ეძინა ნახევარი საათი და შემდეგ სრულიად გამოსაღებული ფეხზე წამოდგა, აღარც ტკივილებსა გრძნობდა. ამ შემთხვევაშიაც შესრულდა ბ. ფელდმანის სასიქადულო მოლოდინი.

ამ მიზნით ჩვენ განზრახვა გვქონდაო,—განაგრძობს ავტორი,—საერთოდ მოგველაპარაკნა ბ. ფელდმანთან ჰიპნოტიზმის შესახებ. ამ ხანებში ეს ძვირფასი სტუმარი ეწვია ჩვენს მხარეს. ბ-ნი ფელდმანი ჩვენებურია და პირველადვე ჩვენს თვალ წინ დაიწყო ჰიპნოტიზმის თვისების მოქმედება, მას შემდეგ ბევრი იმოგზაურა და იმუშავა სამზღვარ-გარეთ სამკურნალოებში: ბერლინში, ვენაში, ნიუორკში და სხვა ევროპიულს ქალაქებში.

ჩვენს საუკუნოები, როდესაც ასე გავრცელებულია ნერვებით ავადმყოფობა ბ. ფელდმანმა დიდის სარგებლობა მოუტანა ხალხოსნობას და მომავალშიაც ბევრსა გვპირდება და შეიძლება ლათინების წამლობა სრულიად დარჩრდილოს.

ამ ჟამად უებარი წამლების რიცხვი დღითი დღე მცირდება, მხოლოდ მათ შორის ათასში ერთი-ღა რჩებიან: ქინა-ქინა იოდი და რავდენივე სხვა ნაცადი წამლები. პრაფესორმა ნოტნაღნმა ჰიპნოტიზმის შესახებ ლექცია წაუკითხა ვენის უნივერსიტეტის სტუდენტებს, ბ. ფელდმანის აზრით, დასკვნა პრაფესორმა, მკურნალობის მომავალი კერძოთ და საერთოდ ბუნებრივ მეთოდზეა დამყარებული, რომელთა რავოდენობა შემდეგია: გიდროპატია (წყლით ექიმობა) ელექტრომატია (ელექტრონის საშუალებით წამლობა), მასაჟი სამკურნალო გიმნასტიკით (მოძრაობით და დაზელვით წამლობა) და ჰიპნოტი

(იდუმალი ძალა, რომელიც ადამიანს აძინებს).

რა გვარად უნდა გვესმოდეს საერთოდ ჰპინოტიზმი და მისი იდუმალი შთაგონების შედეგები, შევეკითხე ბ. ფელდმანს—მან განმარტა...

ივ. კავთელი

(შემდეგი იქნება)

ყურმოკრული საუბარი

ერთს ჩვენებურს ოჯახში მეტად ზარმაცი პატარძალი შევიდა. მულმა და დედამთილმა ვერ გაამხნევეს. ერთს დღეს დედამთილმა ცოცხი აიღო და სახლს გვა დაუწყო. მული მივიდა და ცოცხის გამორთმევა დაუწყო.

—- მამე, გენაცვა, ნუ სწუხდები, მე დავგვით.

— არა, მე გამიშვით,—განგებ დაიწყეს ცოცხის წევა ხან ერთმა და ხან მეორემ, ეგება რძალს შერცხვეს, გამოგვართვას და თვითონ დაგვოსო.

— რა გაჩხუბებთ, ბატონებო, დღეს ერთმა დაგავეთ და ხვალ მეორემაო!—გადასჭრა სამართალი პატარძალმა...

—

ერთმა თავადიშვილმა ერთ შეძლებულ გლეხს მთა დაუგირავა ხუთასის თუმნის სარგებელში ნოტარიუსის წესით ათის წლის ვადით, მაგრამ ექვსი თვის შემდეგ ერთმანეთში რაღაც უსიამოვნება მოუვიდათ და თავადიშვილმა წერილით უთხრა გლეხს:

— დღესვე პანღურს ამოგკრავ და მთიდან გამოგაგდებო.

— შენი ნება გახლავთ, კნიაზო, მაგრამ ის პანღური რომ ამომკრა, ჩემი ხუთასი თუმანიც შიგ თავში უნდა მომარტყაო,—მიუგო გლეხმა.

სხვა-და-სხვა ამბავი

ამერიკელი ქალები. გაზეთები უწყებიან შემდეგს გასაოცარს შემთხვევას. დელავერის შტატში, ქ. უილმინში, გამოდის ერთი გაზეთი „ნეგრი“. ამ გაზეთმა განაცხადა, ამერიკის შავ კანიანი ქალები ზნეობრივად დაბლა სდგანან თეთრ კანიან ქალებზეო. ამ შემთხვევამ დიდი მღელვარება და აჯანყება გამოიწვია. შეგროვდნენ აუარებელი ნეგრის ქალები, მიუხდნენ რედაქციაში, სასიკვდილოდ დასჭრეს რედაქტორი და თანამშრომლები, დაანგრიეს სტამბა, დალეწეს სასტამბო მანქანები, დაფხრიწეს ხელთ-ნაწერები, გარედ გადმოუყარეს ასოს უჯრები და რამოდენიმე ანთებული ლამპა ჩამოაგდეს და გასტეხეს, რასაც ზედ მოჰყვა საშინელი ცეცხლი და მთელი სტამბის შენობა გადაიწვა. [illegible] ადარ დარჩა. ქუჩებში გაიმართა საერთო ჩხუბი ნეგრებსა და თეთრთა შორის. რამდენიმე კაცი მოკვდა. დაჭრილთა რიცხვი მრავალია. თეთრ-კანიანთ გაიმა-

რჯვეს. სასტიკი გასამართლების შემდეგ რვა ნეგრი ჩამოახრჩვეს.

წვრილი ამბავი

საყურადღებო მსახიობი ქალი. ერთ მსახიობ ქალს ჰკითხეს: დიდიხანია სცენაზე ხართ და ან რა როლები შეგისრულებიათო. მან მიუგო: სცენაზე 10 წელიწადი ვარ და ამ ხნის განმავლობაში გავთხოვილვარ 1012-ჯერ; მომკვდარვარ 350-ჯერ ჭლექით, მოწამვლით 1250-ჯერ, 200-ჯერ ტყვიით და 201-ჯერ უცნობ მიზეზების გამო; ქმარს გავურივარ 394-ჯერ, უეცრად გავმდიდრებულვარ 37-ჯერ, უეცრად გავღარიბებულვარ 542-ჯერ; კაცი შემიყვარებია ფულის გულისათვის 2650-ჯერ.

დეპეშები

(რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან)

13 ნოემბერი

პეტერბურგი. საშინაო საქმეთა მინისტრმა დაადგინა: ხელ-ახლა მიეცეს ნება ცალკე ნომრობით გაყიდვისა გაზ. „ნოვ. ვრემიას“.

გვარდიის არტილერიის ბრიგადის კაპიტანი, ფლიგელ-ადიუტანტი დიდი მთავარი თავადი სერგეი მიხეილის ძე დანიშნულ იქმნა უფროსად იმავე ბრიგადის 2 ბატარეისა.

სახელმწიფო ბანკთან გაიხსნა ანგარიშის მისაცემი განყოფილება, როგორც გერმანულ ბანკებშია. წესები გამოცხადებულია „სავაჭრო-სამრეწველო“ გაზეთში.

პარიზი. საკასაციო პალატამ პიკარი პირისპირ წაუყენა როჟეს.

იოკაჰამა. სეულის პოლიტიკურ დასებს შორის შეტაკება მოხდა, რომლის დროს ერთ ჩხარეში 23 კაცი იქმნა მოკლული. ეშინიანთ ვაი თუ კიდევ მოხდეს სისხლის ღვრაო.

იოკაჰამა. სეულის ტელეგრამით იტყობინებიან, რომ რეფორმების მომხრე პარტიამ გავლენა მოიპოვაო. ზოგიერთნი მოხელენი, მათ შორის კორეის ელჩი იაპონიაში, განდევნილ იქმნენ. სახელმწიფოთა წარმომადგენლებს იმპერატორმა გამოუცხადა, რომ რეფორმების შემოღება მსურსო.

პარიზი. ცურლინდენმა ხელი მოაწერა ბრძანებას, რომლის ძალით პიკარი სამხედრო სამართალში უნდა მიეცეს ყალბ საქმეების შეთხზვისა და ყალბ საქმეების გაიყენებისათვის.

ლონდონი. სამხედრო სამინისტრომ შეუკვეთა 7 მილიონამდე პატრონების გილზები. პირობებში ნათქვამია, საქმე „საჩქაროდ“ უნდა გაკეთდესო.

პარიზი. საკასაციო პალატამ დილით მოისმინა პიკარის ჩვენება. შემდეგ პიკარი საუზმისათვის საპატიმროში წაიყვანეს და მერე ხელახლა მოიყვანეს სასამართლოში ახალის ჩვენების ჩამოსართმევად.

ლანსი. ფორი მოვიდა აქ, მაშინათვე შახტისაკენ წავიდა, ჩაიცვა მაღაროში მომუშავის ტანისამოსი და ჩაეშვა შახტაში 189 მეტრის სიღრმეზე.

განცხადებანი

გამოვიდა და ისყიდება
ქალაქის ყველა მაღაზიებში და
ეკკლესიებშიაც
ცხოვრება ღირსისა
ალექსის ღვთის კაცისა
(სურათით)
მეორედ გამოცემული
მორჩილის რ. ბარამიძის მიერ
ფასი ერთი შაური (10—10)

რკინის გზის მიმოსვლა

ბათომიდან ბაქომდე	№ 2 გადის	№ 4 გადის	ბაქოდან ბათომამდე	№ 1 გადის	№ 3 გადის
	დილით	საღამ.		დილით	საღამ.
ბათომი . .	8.30	8.40	ბაქო . . .	4.15	10.50
სამტრედია .	11.48	12.32	აჯიქაბული . .	7.55	2.42
რიონი . .	12.46	1.44	ქვლახი . .	12.25	7.49
ყვირილა . .	1.44	2.52	ელისავეტოპოლი	2.50	10.28
შორაპანი . .	1.55	3.07	აღსტაფა . .	5.44	1.54
მიხაილოვი .	5.12	6.12	ტფილისი . .	9.20	6.10
გორი . . .	6.28	7.31	მცხეთა . .	10.01	7.06
მცხეთა . .	7.57	9.11	გორი . . .	11.42	8.55
ტფილისი . .	9.15	11.20	მიხაილოვი .	1.06	10.29
აღსტაფა . .	12.01	2.50	შორაპანი . .	3.40	1.[illegible]
ელისავეტოპოლი	3.02	6.22	ყვირილა . .	3.58	1.[illegible]
ქვლახი . .	5.00	8.41	რიონი . . .	4.57	2.[illegible]
აჯიქაბული . ..	9.30	1.48	სამტრედია .	5.55	3.55
ბაქო . . ,	მოდ 12.59	5.42	ბათომი . .	მოდ 8.52	7.00

ტფილისიდან ბორჯომამდე	გადის № 5	ბორჯომიდან ტფილისამდე	გადის № 6
	დილით		ღამით
ტფილისი . .	3.10	ბორჯომი . . .	3.25
მცხეთა . . .	3.58	მიხაილოვი .	4.55
გორი	5.49	გორი . .	6.08
მიხაილოვი . .	7.20	მცხეთა . .	7.39
ბორჯომი . . .	მოდ. 8.30	ტფილისი .	მოდ. 8.15

სამტრედიიდან ფოთამდე	№ 15 გადის	№ 17 გადის	№ 19 გადის	ფოთიდან სამტრედიამდე	№ 14 გადის	№ 16 გადის	№ 18 გადის
სამტრედია .	4.40	11.55	7.30	ფოთი . .	11.45	6.15	8.55
აბაშა . .	5.12	12.27	7.59	ზუგდიდი .	12 30	6.58	9.35
ახალ-სენაკი .	5.50	1.10	8.32	ახალ-სენაკი ,	1.40	8.00	10.35
ზუგდიდი .	6.55	2.13	9.33	აბაშა . .	2.15	8.30	11.05
ფოთი . .	მ.7.30	2.50	10.08	სამტრედია .	მ.2.42	8.55	11.30

Принимается подписка

на **полное иллюстрированное и комментированное собраніе сочиненій**

ШИЛЛЕРА

съ иллюстраціями Каульбаха, Лиценъ-Майера и др. и комме[нта]ріями по Дюнцеру, Шерру, Карьеру, Фигофу и др.. Издан[іе] выходитъ выпусками: всѣхъ выпусковъ будетъ 30, что сост[а]витъ около 2000 страницъ. Первый выпускъ выйдетъ къ [illegible] октября 1898 г., второй черезъ мѣсяцъ послѣ перваго; начиная съ третьяго, выпуски будутъ выходить черезъ двѣ недѣли.

Цѣна безъ доставки 8 руб., съ доставкою и пересылкой 10 руб.

Допускается разсрочка: при подпискѣ вносится 2 руб. (съ пересылкою 3 р.) послѣ выхода 2-го выпуска 1 руб. и затѣмъ ежемѣсячно по 1 рублю.

Подписка принимается у книгопродовца Голованова. **Москва, Большая Никитская, домъ кн. Шаховской-Глѣбовой-Стрѣшневой.**

ТАМЪ ЖЕ ПРОДАЕТСЯ КНИГА

Данте. АДЪ. Пер. Н. Голованова, съ 24 рисунками Густава Доре и 587 примѣчаніями. Текстъ перевода просмотрѣнъ проф. Буслаевымъ. Допущенъ У. К. М. Н. Пр. въ безплатныя читальни. Цѣна 2 руб.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 14 Ноября 1898 г. სტ. „ცნ. ფურც.“ (მ. გუნიასი), რედაქტორ-გამომცემელი ვ. ვ[illegible]